

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Nagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félre 8 frt. 16 korona. 11 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartó:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Ezer-iskola.

Csakugyan szegényes dolog, hogy a millennium küszöbén, annak megünneplésére népiszkolák építését kell javasolni a parlament egy bizottságában. És nagyobb a szegény, hogy ez a javaslat indokolt, hogy csakugyan fején találta a szegyet, mert minden cifrázkodás előtt és fölött arra kell törekednünk, hogy a közművelődés alapját vessük meg a nép legszegényebb rétegei számára.

Ha már benne vagyunk az ószinteségben és nemcsak folismerni kezdjük, de be is valljuk a helyzetet, jó lesz, ha minél nagyobb nyilvánosság veszi róla tudomást, mit tárgyalt a képviselőház közoktatási bizottsága és milyen alakban merült föl ott a legéletrevalóbb milleniumi terv: az, hogy az ezredéves főnállást ezer iskola és ezer óvoda fölállításával kell méltóan megünnepelni.

Egy határozati javaslatot nyújtott be egyik képviselő a Ház elé, mely nagyon megérdemli, hogy foglalkozzék vele ne csak a kormány és ne csak a törvényhozás, hanem az egész ország és annak közvéleménye, mely előtt napirenden vannak most mindenütt az ezredéves alkotások.

Utastatják a közoktatási miniszter — így szól ez a határozati javaslat — hogy tekintet nélkül Magyarország pénzügyi állapotára, de tekintettel a politikai helyzetre, a különböző vallásfelekezetekre és nyelvekre, dolgozzon ki az egész ország területére kiterjedő oly közoktatási tervet, melynek hivatása kimutatni legrövidebb idő alatt, mily eszközökkel lehetne Magyarország közoktatását és közművelődését azon polcra emelni, mely teljesen megfelelné a nemzet saját hivatásának, valamint azon fontos missziónak, mely őt a dualiztikus két államban és Európában megilleti.

És indokolta a határozati javaslat benyújtója a maga álláspontját szóval is. Ezer népiszkolát és ezer óvodát akar mert segíteni kell a népnevelés szomorú sorsán, ha másképp nem lehet, nemzeti kölcsön után.

Elmondotta aztán az indítványozó érvül azt is, hogy 22 évvel ezelőtt az övéhez teljesen hasonló határozati javaslatot nyújtott be Madarász József és hogy azt a képviselőház Deák Ferencz pártolására el is fogadta.

A két évtized elmúlt, de ezt a határozatot nem hajtották végre a kormány. Nem is akarta végrehajtani. Sohas volt ez komoly célja egyik szakminiszternek, egyik kormánynak sem, csak egy pártnak volt célja, hogy érvényt szerezzen ennek a törekvésnek, de azt mindig leszavazta a többség, az a jó többség, ha ismét és ismét hangsúlyozták a budget tárgyalása alkalmával, hogy a népnevelésre sokkal többet kell megszavazni, mint a mennyit szűkebb körben előirányoztak.

Ilyenkor rendszeren az állami háztartás egyensúlyára hivatkoztak a pénzügyminiszterek és arra, hogy nem telik a népnevelésre több költség.

Erre hivatkozott különösen Szapáry Gyula gróf, a ki oly sokáig vonzolta nagyobb-nagyobb deficitbe az országot a nélkül, hogy belügyi és kultur-szükségleteink kielégítésénél valami látszata lett volna annak a tengeter-adósságnak, a mit összehalmozott.

A buzditás helyettesíti a kormányt a felbuzdulást. Maga nem lelkesedik a kultur-feladatokért, de buzdítja a másokat, a kik viszont nem szorultak az ő buzditására.

Most a helyzet az, hogy a legutolsó politikai község és a legkisebb hitközség is teljes erejével, sőt erején túl menő áldozattal igyekszik kielégíteni a közoktatási igényeket és csak végső szükség esetén fordul az állam-

hoz segélyért, de akkor is rendszerint hiába, mert a miniszteriumban azt mondják: nincs pénz és e mellett maradnak, ha százával, ezivel maradnak is ki a tankötelesek az iskolákból.

Azért van az, hogy a felekezetek és a községek minden erőfeszítése mellett is legalább ezer iskola és ezer óvoda kellene arra, hogy a második ezredévet kultur-nemzethez méltóan kezdhesük meg és hogy a népnevelés ne legyen csupán a felekezetek és községek jóakarataira és szerény anyagi erejére utalva.

A miniszter megmondta, hogy ez így marad továbbra is. Az ő nem alkalmas arra, hogy elég népiszkolát építhessünk.

Ez az idő persze csak arra alkalmas, hogy beépítsük az országot minél nagyobb kaszárnyákkal.

Politikai hír.

Nincs szövetség. A Kreuzzeitung jól értesült forrásból megerősíti egy müncheni lapnak ama híré, hogy az orosz trónörökös Berlinben határozottan kijelentette, hogy: Oroszország és Franciaország között szövetség nem létezik.

A t. Ház.

Budapest, febr. 4.

A t. Házban ma váratlanul hirtelen vihar támadt, mely nagy zúgással, csattogással tombolt végig a padokon, letarolva a nem rég serkedett fúziós kombinációkat.

A Ház barometruma különben már az ülés előtt is erősen ingadozott, mikor pedig Wekerle ideges sietséggel lépett be a sorgorva szótlanul vetette magát a bároszékébe, az öreg Madarász megcsóválta a fejét s oda szolt Thálnak: Nézd, nézd, hogy kiveszi formájukból a bécsi szél!

A szónokok ünnepélyes komolysággal rezgették hangjukat, keletes szavakkal emlékeztetve meg öseinkről, sittyiből kijutottak s csupa hazafiság és kegyelet volt minden szó, mi ajkairól Wekerle füleite röppant.

A miniszterelnök azonban más értelmet kölcsönözhetett e dícséretes ovációknak, mert mérgesen fölugrott s oly dühösen olvasott az ellenzékre, hogy ez hamarjában azt sem tudta, hogy füve vagy leány, míg Károlyi Gábor a bécsi hánzi előidézésével föl nem rázta kabátjából s Polonyi ügyesen vissza nem adta Wekerlének a kölcsönt.

A miniszterelnök ki nem magyarozható haragját a következő dolog idézte elő:

Eötvös Károly a függetlenségi, gróf Apponyi Albert pedig a nemzeti párt nevében határozati javaslatot terjesztett be, melyekre nézve maga a miniszterelnök is (ha kihámozunk beszédét a szenvedélyes hangból) úgy nyilatkozott, hogy Eötvös javaslatától a kormány betérjesztendő tervezete alig fog eltérni, gróf Apponyi javaslata pedig korai, mert csak akkor lesz helyén, ha a kormány tervezete a ház asztalán lesz. Látnivaló tehát, hogy úgy az Eötvös, mint a gróf Apponyi javaslata nem tartalmazott olyasmit, ami a miniszterelnök szenvedélyességét kihívta volna.

De a javaslatok megokolására mondott beszédekben sem hangzottak a két vezér szónok olyan eszméket és nem használt olyan hangot, mely Wekerle ingerültségét érthetővé tudná tenni. Mert hogy Eötvös Károly azt is föllelitta, hogy az ezredéves fennállást mi sem tehetné ünnepélyesebbé, mint Magyarország államjogi függetlenségének csorbatlan visszaállítását, az a függetlenségi párt vezérétől nem szokatlan és rossz néven nem vehető. Apponyi pedig egész beszédében nem hangsúlyozott egyebet, mint annak szükségét, hogy az ily nagy nemzeti ünnepnek már előkészítésében is befolyása legyen a törvényhozás két házának, mert ez a köz tudatban emeli az ünnep jelentőségét, a törvényhozásban pedig biztosítja a teendő javaslatok békés, egyetértő tárgyalását.

Erre a két beszédre válaszul mondotta nagy haraggal, hogy depresszió azért van Magyarországon, mert nem tisztelik egymás nézeteit, hogy helyes politikával nem szabad több

jogot igénybe venni, mint a mennyit a közélet gyakorlati követelményei megengednek, hogy hagyják a kormányt dolgozni és ne akarjanak terrorizmussal zavarni minden kormánykiszítót. S még több efféle mondatot a miniszterelnök indultosan. — Az ellenzék előbb meglepetve hallgatta, aztán nagy zúgással tiltakozott az indokolatlan lecsúsztatás ellen. S ettől kezdve a tárgyalás nem térhetett vissza a nyugodt, objectív tanácskozás medrébe. Mikor Helfy Ignác megbotránkozással beszélt az érthetetlen kirőljáról s mikor Polonyi Géza a szélsőbal nagy tetszése közben kutatta az okokat, melyek a miniszterelnök szenvedélyességét igazolhatnák: hangok ballottszerezen a Tisza partján. A következők az okok a bécsi tanácskozásokban akarták megtalálni.

A folytonos zajban hömpölygő tanácskozást csak az óramutató akasztotta meg.

Eötvös Károly határozati javaslata a következő:

A honfoglalás hét eseményének megfelelőleg hét emlékmű állítását fel még pedig Munkácsra, a Zobor hegyén Nyitra fölé, Pannonhalmán, Zimony vidékén, Kolozsvárt és Pusztaszeren a Tisza partján. A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Határozza el a t. ház, hogy az országos nemzeti kiállításról szóló törvényjavaslatot a pénzügyi és közgazdasági bizottsághoz visszautasítja a czéltől, hogy ez a következők alapján kiegészítessék:

1. Magyarország ezredéves fennállásának emlékünnepének alkalmából nemzetközi kiállítás rendezessék Budapesten;
2. Erre a törvényhozás által a honalapításkor már államilag fennállott nemzetek képviselői ünnepélyesen meghívassák;
3. A megjelenő nemzeti képviselők a magyar nemzet vendégei gyanánt fogadtassanak;
4. A honalapító Árpád számára a fővárosban, hozzá a nemzetünkhöz méltó emlékmű emeltessék;
5. A honalapítás emléke, a honalapítással egybefüggő legjelentősebb hét esemény helyszínébe alkalmas emlékművel megörökíttessék.

Gróf Apponyi Albert tökéletesen egyetért Eötvös Károlyal a megünnepelés módjában. Kevés nemzet az, mely megfigadottan fejlődve, a jövőbe vetett biztos reménnyel tekinthet vissza ezredéves fennállására. (Ugy van! a balon.)

Az ünnepnek nemcsak a haza minden polgárának szívében de az összes civilizált népek lelkében maradandó nyomot kell hagynia.

A nemzetközi vagy nemzeti kiállítás közti ellentét kérdése most nem akar blemenni. De a világkiállítás elkészítése olyan munkát feltételez, melyre csak a kormány illetékes és itt ezekről a padokról nem volna bátorsága megköszönni. (Károlyi Gábor gr.: Az éppen baj, hogy soha sincs bátorsága. (Mozgás) A mikor kell, még senki sem vehette szemé, hogy ne lett volna bátorsága.

Ez az oka, hogy dacára annak, hogy Eötvös határozati javaslatának szellemével egyetért, magához a javaslatához nem járulhat. Az ezredéves ünnep eddig nem feltett nagy lelkesedést. Ennek a lethargiának nem a hazafiatlanság az oka, hanem az a bizonytalanság és kedvetlenség, mely a magyar politikai életre súlyosult. Nem akarja fejegetni ennek okait, hanem az kétségtelen, hogy az előbbi kormány okozta. A jubileum egyik legfényesebb momentumaként, ha a kormány a kedélyek e depresszióját el tudná oszlatni.

Ha nem is meggyed, mint Eötvös, de abban egyetért vele, hogy a millenniumi ünnep Magyarországi állami önállóságának kétségelentül, tisztán ki kell domboríttatnia (Helyeslés.) az egész világ előtt, félreismertethetlent, félremagyarázhatatlant. El kell értnünk, azt hogy a helyes dinasztikus politika is az legyen, a mi a magyar nemzeti politikával egybehangzik. (Tetszés a balon. Károlyi Gábor: Most bator.)

Ő azt hiszi, hogy az ünnepnek olyanok kell lennie, melynek fénye és melege elhasson az ország legtavolabb lakó polgárának szívéhez. El kell hatni a népcsaládok összes tagjaihoz, meg kell ismertetnünk velük nemzetünk alkotmányának, függetlenségének lételeméit, jövőjét.

Erre nézve az országgyűlés mindkét házából kiküldendő bizottságának kellene a kormánnyal egyetértve megállapítani a szükséges programot. E bizottságok feladata az előkészítés lenne, tehát nem bizalmatlanság a kormány ellen.

Ha a kormány maga akarja a kezdeményezést, azért nem mondhat le a társadalom különböző elemeinek tanácsáról. A leghivatottabb testület pedig nem lehet más, mint a törvényhozás. Kéri, hogy a ház szövege fel erre a főrendiházat a bizottság megalkotására.

Vihar a házban.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot nem szabad a millenniumis ...

Polonyi Géza: „Ezer éves!”

Wekerle Sándor: elfogadom: ezredéves ünnep programjának tekinteni. A kormány részletes és beható tervet fog az ünnepélyre nézve a ház elé terjeszteni.

Felhozattak itt oly szempontok, melyeknek az ezredéves ünnepély megünnepelését irányadóknak kell lenniük. Én nem zárkozm el — eltekintve talán attól az egy politikai szemponttól, melyet Eötvös Károly t. képviselő urnak különleges pártállása tesz indokoltá, hogy t. i. ez az ezredéves ünnepély a magyar állam teljes függetlenségének és önállóságának ünnepe legyen — (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) mondom ettől az egy ponttól eltekintve, melynek elfogadását nagyon természetesen politikai pártállásom és teljes meggyőződésem teszi lehetetlenné. (Zaj a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Károlyi Gábor gr. Rosszabb mint Tisza!

Wekerle Sándor röviden jelzi a szempontokat, melyek szerint az ünnep tervezetlik; történelmi multnak nevezetes momentumait kell felbresztetni, hogy a nemzet azokat újra átérze; föl kell tüntetni a magyar társadalmat, irodalmat művészetet. A nemzeti dicsőségnek egyes jeleiből momentumait azonban nem úgy kell feltüntetni, mint ha azokat csak az az egy párt lenne jogosítva megünnepelni. (Zaj) az nem csak az önké (a baloldala mutat.) édes mindnyájunké (Ugy van! jobbfelől) és a ki ez ezredéves ünnepnek méltó megünnepelését akarja kezdeményezni, az jól teszi, ha ily historiai tényeket nem igyekszik úgy feltüntetni, mint ha azoknak folytatását a magyar nemzeti életben való kifejezését csak egy párt lenne jogosítva ünnepelni, hanem talán helyesen eslepszik, hogy ha azt mindnyájunk által akarja megünnepeltetni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Thaly Kálmán: Szépen kezdik! Majd mi magyar párt maradunk ki belőle! (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Apponyi Albert t. képviselőtársam ez alkalommal megemlékezett egy nyilatkozatomról, melyet én egy másik felszólalásom során itt tettem, midőn a helyes, a sikerre vezető magyar nemzeti politika egyik következményeképp ...

Thaly Kálmán: A megalázkodás politikája: (Hosszantartó zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Kérem, szövege fel a képviselő ur, meg fogok neki felelni, de így nem tehetem (Helyeslés jobbfelől) ... mondom, a sikerre vezető magyar nemzeti politika egyik mellőzhetetlen attributumaként azt állítottuk fel, hogy szükséges a sikeres nemzeti politikához, hogy a jó egyetértés a nemzet és fejedelem közt megővassék. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Ez, t. képviselő ur, korántsem tehetett azt, de talán nem is kívánta a képviselő ur állítani, mintha én úgy állítottam volna fel a tételt, hogy a dinasztia érdeke épp úgy meg nem kívánja a jó egyetértést. Sőt, midőn én a jó egyetértésre hivatkoztam, e tételemben benne volt az a kiegészítés, amelyet a képviselő ur ma szükségesnek tartott kijelenteni. (Élénk helyeslés a jobb oldalon. Hosszantartó mozgás a bal és szélsőbaloldalon.)

Károlyi Gábor gr.: Hát már nem haragszik? no jól van! (Zaj és felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Megemlékezett a t. képviselő ur arról a depresszióról is, a nyomottságról, elkedvetlenedéssről, mely ma a közéletet, különösen a politikai életet, szerinte, urálja.

Egy hang: Igaz!

Wekerle Sándor: Hát ha igaz, t. képviselő ur, úgy méltóztassék annak igazi okával is foglalkozni, (Élénk helyeslés jobbfelől) és aztán azokat az okokat nem csak itt, (jobboldalra mutat) keresni, hanem egyuttal elismerni, hogy ott is (a baloldalra mutat) vannak.

Károlyi Gábor gr.: Tiszára mutat! (Élénk derűtlenség a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Hígyje el Károlyi Gábor gr. képviselő ur, hogyha

a magyar közélet depressziójának kiáltó okait keresnők, kiáltóbb okot az ő szereplésénél alig tudnék mutatni. (Derűtlenség!) Ha a közélet depressziójáról beszélünk, ennek indoka, ha nem is kizárólag, de főleg és leginkább abban keresendő, hogy nem tiszteljük kölcsönösen egymásnak nézeteit, kétségbevonjuk igaz és egyenes intencióit. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Károlyi Gábor gr.: Ezt önké csinálják, nem mi! (Nagy mozgás és felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!)

Wekerle Sándor miniszterelnök: A magyar közélet depressziójának egyik — talán legkiáltóbb — oka, hogy nem programmal, hanem terrorizmussal igyekeznek küzdeni. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) És a ki tisztelettel viseltetik nemcsak mások véleménye és intencióinak tisztaságairól, hanem egyáltalán a magyar közélet szabadsága iránt is, az — engedelmet kérek — jól teszi, ha megfontolja azt, hogy a közéletet nemcsak az által lehet veszélyeztetni, ha jogokat feladunk, hanem az által is, hogy ha jogokat kívánunk igénybe venni és gyakorolni oly modorban, mint önké teszik. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon. Mozgás és zaj balfelől.)

Károlyi Gábor gr.: Látszik, hogy Bécsből jött! (Nagy zaj.)

Horváth Gyula: Ez jó békéltető hang! (Hosszantartó zaj és mozgás balfelől.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Én nem azért kértém szót, szóba sem hoztam volna ezt, ha itt olyaténképpen fel nem hozott volna, hogy én is ki vegyem az okokból a magam részét; nem fejtegettem volna ezt, mert csak egy kérését akartam intézni, a melyet joggal támaszthatunk és ez a kérés az, hogy akkor, midőn komoly munkára vállalkozunk, legalább dolgozni hagyjanak bennünket.

Károlyi Gábor gr.: Hát csináljanak valamit, de soha sem csinálnak semmit. (Hosszantartó mozgás és zaj.)

Előnk: (Bokros vette át időközben az elnöklést.) Károlyi Gábor gr. képviselő urat illetlen közbekiáltásaiért rendreutasítom. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj és mozgás a szélsőbaloldalon.)

Szalay Imre: A házszabályok szerint az elnöknek nincs joga eképpen rendreutasítani. (Nagy zaj.)

Olay Lajos: Vissza kell utasítani; ezt nem szabad megengedni. (Szólni nem akaró zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Én határozott ígéretet tettem arra, hogy az ezredéves ünnepély megünnepelésére vonatkozólag az ünnepély egészét feltüntető programmot leszak bator miniszterterjesztéssel együtt a t. ház elé terjeszteni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: (Mikor? Mikor? Az 1894. évi költségvetéssel egyidejűleg. Határozott terminust mondog. (Nagy zaj és nyugtalanság a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Akkor Árpád-szobrot már nem lehet ütni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Akkor az Árpád-szobor is meglehet, mert az előkészületek megtételét az nem kérelmeti, hogyha egy programot adunk. (Ugy van! jobbfelől.) Mitűn, t. ház, abbéli meggyőződésemnek is kifejezésé adtam, hogy igen elhibázott dolognak tartanám azt, ha a kormány csak a saját kebelében állapítaná meg a programot, azt kívánom, hogy a kormány a nemzet minden illetékes, arra hivatott és ahhoz érte tényezőjével már előzetesen is érintkezésbe lépjen; sőt tovább megyek, hogy minden párttal érintkezzék ...

Thaly Kálmán: Köszönjük szépen ilyen hang után! Először összeszéd és provokál s aztán hív! (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Nagy zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Talán Thaly Kálmán képviselő ur egymagában nem képez pártot.

Ami pedig azt a sokat emlegetett összeszédást illeti, melyről méltóztatott beszélni, talán többet bántott a t. képviselő ur engem egy tégla alatt, mint én őt valamennyi ülésben. (Ugy van, jobbfelől!) Azt kívánom, hogy mi mindig glacié keztűben lépünk fel és ne használhassunk az önkéihez hasonló fegyvereket: ez bocsánatot kérek, azt hiszem legalább is nem méltányos kívánság. (Ugy van! jobbfelől.)

A miniszterelnök ezután még arra kéri a házat, hogy várja meg a kormányt az ezredévi ünnepélyre való előterjesztését, a határozati javaslatot pedig mellőzze.

Eötvös Károly, a napirendhez szólva, kéri az elnököt, hogy egyszerű közbeszólás miatt senkit se utasítson rendre.

Gulácsy Dezso: Nem kell rá alkalmat adni!

Károlyi Gábor gróf: Minő tulvilági hang.

Helpy Ignác (A nagy zajban beszélni kezd): Az ezredévi ünnepély nem pártkérdés...

Thaly Kálmán: Az az akarja tenni. Hedyt Sándor: Nem akarják!

Helpy Ignác: Konstatálja, hogy a miniszterelnököt a bécsi utjarendkívül izgatotta tette.

Wekerle Sándor: Hát ez a tárgyalagos beszéd? Ez inzultus! (Nagy zaj.)

Justh Gyula: A miniszterelnök ur kezdte. Amilyen a mosdó olyan a törölköző!

A nagy zajban Wekerle távozik.

Károlyi Gábor: A nagy bujdosót utánozza (Derültség)

Pereczkig tartó nagy zaj, amelyben

Helpy az elnök csengetései között viharos lármában folytatja a beszédet. Azt magyarázza, hogy sem Eötvös Károly sem Apponyi Albert beszéde és javaslata nem indokolja azt a haragot és hangot amelyre a miniszterelnök magát ragadtatta. Eötvösnek a határozati javaslatát pártolja.

Lukács Béla miniszter: A kiállítás jellegének kérdése befejezettnek tekintendő minden javaslat mely a törvényben megállapított jelleg megváltoztatását célozza, elkésett. — Különben is helytelen volna, hogy világkiállítást rendezzünk, mert ez semmire sem lehetne olyan, mely az ünnephez méltó volna, másrészt pedig nem is volna kivethető mert a mai kiállítási viszonyok között nem lehetne egyéb, csak egy nagy vásár. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Leczke a miniszterelnöknek.

Polónyi Géza. Azzal a meggyőződéssel jöttem ma a képviselőházba, hogy a magyar parlamentnek feje fölül elvonultak azok a vesztérfelleggel melyekből a gyűlölködés villámok cikáztak fölöttünk. Csalódtam. Én a perczben, bármennyi rövid idő állott rendelkezésemre, nem vagyok tisztában az iránt hogy felvegyem-e a t. miniszterelnök ural a harczirónak azt a modorát, amelyet ő itt nekünk bemutatott, vagy pedig számoljak magammal, mint jogász és gondolkodó a felett, hogy talán enyhítő körülményeket keressek a t. miniszterelnök ur kedély állapotában, amely körülmények őt merész kirohánásra ösztönözték. (Mozgás a jobboldalon.)

De, t. ház! miért jöttünk össze? Azért, hogy magyarokhoz, testvérekhez illően tanácskozzunk az ezredévi ünnepély megtartásának módokról. Mondják meg, munkaprogramjuknak melyik pontja az, amelynek végrehajtásában önöket megakadályozni akartuk? Ellenkezve, úgy látszik, hogyha önöknek valami fáj, úgy az fáj, hogy önöket az alkotás terére akarjuk kényszeríteni? (Ugy van; Ugy van! a szelsőbaloldalon.) azt akarjuk, hogy önök dolgozzanak. Hiszen önök itt nem tudom miről beszélnek; ezredéves emlékünnepről és a t. miniszterelnök ur szentágonstani töredelmes őszinteséggel bevallotta, hogy neki még részletes terve sincsen. (Igaz! Ugy van a szelsőbaloldalon. Mozgás a jobboldalon.) És mily bölcsen fejezi ki magát,

Azt mondja, hogy fel akarja hívni a kérdésre a figyelmet, a minden párt részéről nyilvánuló óhajokat, sőt az osztálykülönbségeknél felmerülő kívánásokat. És ekkor nyomban hozzátesszi: De minek állnak az urak elő kívánásokkal, mielőtt a részletes programot előterjesztették volna? Hát, t. ház, az valami crimen laesae majestatis, ha mi törvényhozói jogunknál, sőt kötelességünkkel fogva azon kívánalmakat, melyeket erre nézve tövösöknek tartunk, a parlamentnek, a kormányt és a többségnek szíves figyelmébe ajánljuk? (Tetszés a szelsőbalon.)

Ezzel követték el azt a borzasztó fajtsértést, mely feljogosította a miniszterelnök urat arra, hogy a gyanúsítás ilyen kemény vádját össze homlokunkra, mint ha itt a munkában akadályozók s mintha mi itt az ellenvélemény tiszteletét tagadtuk volna meg? Mutasson rá a miniszterelnök ur — s ez felzárkózásnak legényesebb oka — mutasson erre és mi igyekezzünk fogunk neki elégtételt szolgáltatni, de kérem, mivel jogositottuk őt arra, hogy ellentünk ilyen vádakkal álljon elő. (Igaz! Ugy van a szelsőbalon.) — Ezt tudni akarjuk, mert az igazságtalanság ilyen fegyvereivel, bármilyen hanggal és autoritással mellette legyen az mondva, soha sem fog a miniszterelnök ur célt érni, legfeljebb abban az irányban, hogy fényes bizonyítékát fogja nyújtani annak, hogy valahányszor a nemzetet érdekli legesenbb ügyekről van szó, ő sem bír azon érzéssel és tapintattal, mely ily kérdésekben a magyar embernek vele született ősi erénye. (Zajos tetszés a bal- és szelső baloldalon. — Mozgás a jobboldalon.)

Már most t. ház, mit akarnak önök elérni azon hanggal, a mit velünk szemben használtak? Azt-e, hogy az ezredévi ünnepélyből is Hentzi-koszorúzás kérdést akarnak csinálni. Világosan akarok szólni. Ha önök a keserű szemrehányás ezen hangján vádaskodnak velünk szemben, a mikor önökkel tanácskoznunk és békében alkotni akarunk, akkor önök arra fognak kényszeríteni minket, hogy igenis előállunk a politikai párt jogosult követeléseivel és azt mondjuk, hogy önökkel nem mehetünk azon ezredévi ünnepélyre, mely azazt kezdődik, hogy keserű szemrehányást és alaptalan vádakat vágnak szemünkbe. (Élénk tetszés és helyeslés a bal- és szelsőbalon.)

Ezt akarják önök elérni? És az a magasztos ünnepély, melynek fényénél meg akarjuk világítani a messze multakat és piedestált akarunk állítani a jövő számára, hogy a nemzet a múltján és ősein okulva, a jövőben is élni tudjon és ez az a mód, melyet önök tanusítanak azon párt iránt, mely éppen a mai napon is fényes tanuletté adta annak, hogy önök iránt, az önök intenciói iránt tisztelettel viseltetik? (Élénk helyeslés a szelsőbaloldalon.) Hát annak a sok jóindulatnak, annak a bőségesen mért jó szándéknak, melylyel e párt, midőn a miniszterelnök ur azt a helyét elfoglalja, ő iránta viseltetik, az legyen a halála, az legyen az elismerése, hogy akkor ilyen hangon vissza-utasításban részesültünk? (Élénk helyeslés és tetszés a szelsőbaloldalon. Mozgás jobboldal.)

Felvetjük a kérdést — vessék fel egyelőre önök saját lelkiismeretük előtt — van-e joguk hazánk ezredévi emlékünnepének alkalmaiból e pártot vádolni? Van-e joguk önöknek s ma még azt sem tudják, hogy annak az ünnepnek nagy fölta fog maradni, mert Magyarország nemzeti dícsőségé számára ott önök nem fognak piedestált találni. A hőskövek, a kik a nemzet jövőjéért haltak meg, nem lesz emlékünnep, mert Magyarország az ezer éves ünnep nem lesz hadsereg. Önök akarnak vádolni, a kik, ha szivükre teszik kezüket, kénytelenek belátni, hogy ott egy szegény-pellengér fog állni, mert ha a hadsereg megjelenik, a fekete-sárga zászló és német vezényszó alatt, ez meggya-

lázása lesz az ezer éves ünnepélynek. (Zajos helyeslés a szelsőbalon.)

Önök készek arra, hogy Lobkovitz kommandója alatt német vezényszóval vezessék a magyar nemzetet ezen ünnepélyre mely az ő dícsőségét kellene, hogy hirdesse. Képesek lesznek elfutni a „Gott erhalte“-t, dícsőíteni fogják az osztrák császárságot és a magyar királyság számára, a nemzeti önállóság és függetlenség számára önök elégségsnek tartják, ha egy miniszterelnök azt mondja, hogy az meggyőződésével ellenkezik.

Am cselekedjenek önök lelkiismeretük szerint, így is fognak cselekedni, meg vagyok győződve; mi is megteszük a kötelességünket, de intencióm iránt félreértsében ne legyenek.

Addig azzal bucsuzom el önöktől t. képviselőház, hogy álljon fel az önök közül, szeretném ismerni a bátorságát, vagy tisztelni a meggyőződését.

Rohonczy Gedeon: Halljuk! Halljuk! Polónyi Géza: Nem korcsolyabólról beszélnek, (Zajos derűtlenség baloldalon) nem is párbajról, hanem politikai bátorságot értek. Azt tudjuk, hogy különben önök retentő bátrak. Álljon fel hát Rohonczy képviselő ur és mondja ki, hogy Magyarországnak nincs joga ahhoz, hogy a honvédséget tűzességgel és műszaki csapatokkal láthassa el.

Ha pedig azt mondják, hogy van joga hozzá, mondják meg, hogy miért nem akarják megcsinálni. (Helyeslés a szelsőbaloldalon. Folytonosan tartó zaj és nyugtalanság baloldalon.)

(Polónyi elhallgat mintegy várva a feleletet. A jobboldal is hallgat. Nagy derűtlenség.)

Azt mondja a t. miniszterelnök ur, hogy mi terrorizmus gyakorlunk, nem tudom, hogy mire? Én csak azzal bucsuzom el a t. miniszterelnök urtól, hogy addig, amíg Tisza Kálmán zelleme leng önök között, pedig az leng, nincs önökkel szemben szűkség terrorizmusra és reményem, hogy le fogják magukat jártni előbb, mintsem önök azt gondolnák. (Pereczkig tartó zaj és éljenzés a baloldalon.)

A beszéd folyama alatt Wekerle miniszterelnök látható nyugtalansággal ült a széken.

A vitát ma folytatják.

A polgári házasság kérdése Kolozsvárt

A „Pesti Hírlap“ utóbbi száma foglalkozik a polgári házasság kérdésével és Bíró Béla kolozsvári apátplébánosra vonatkozólag a következőket írja:

„Alig, hogy az erdélyi ref. püspökség székhelyén, Kolozsvárt, a reformátusok régi templomában a belfarkas-utcai ref. egyházban, elhangzott Vajda Ferencz ref. lelkész, püspöki titkár felvilágosult prédikációja, a polgári házasság terve mellett, rövid vártatva megszólal rá a felelet a polgári házasság ellen. Dr. Bíró Béla Kolozsvár apátplébánosa, az erd. róm. kath. status volt előadója, kit ezelőtt két évvel választott Kolozsvár plébánosává s a kolozs-dobokai egyházmegye esperesével, vette fel a kezgyűrt s a legelső alkalommal a piaristák tempomában beszélt a polgári házasság ellen. Nyilatkozatának megtevésére gróf Csáky Zsigmondnak, a választás- és közoktatásügyi miniszter rokonának a piaristák templomába tartott esküvőre szólított alkalmat. — Az esküvő Kolozsvár egész intelligenciájának női közönsége jelen volt. Az esküvői beszédet Bíró Béla tartotta s az egyházban köztűz házasság szentségének rajzolása mellett szolid kifejezésekben, de határozottan tiltakozását fejezte ki a polgári házasság terve ellen. — A nagy templomban a plébános hangja elvezetett, de a közelében álló násznép által lassankint az egész közönség értesült arról, hogy Kolozsvár róm. kath. egyházközségének plébánosa is csatlakozott azokhoz, kik a polgári házasság ellen tiltakoztak.“

Ebben a tárgyban mi megkerestük Bíró Béla apátplébánost, kitől a Pesti Hírlap e közleményére a következő helyreigazítást vettünk:

A „Pesti Hírlap“ febr. 4-iki számában megjelent „Polgári házasság kérdése Kolozsvárt“ című cikkre szerkesztő ur megkerdezése ereket felelek:

1. Hogy látszik, hogy a „Pesti Hírlap“ kolozsvári levelezője megirigyelte a kolozsváriak békeszeretét, s valami „tiltakozás“ előrántásával akart magának szórakozást szerezni a kérdés helyi fölvetésével.

2. Én a polgári házasságot egyházam hitelveivel ellentétben állónak tartom, s ezen meggyőződésemet tudom is érvényesíteni egyházam és híveim érdekében a maga helyén és idejében; de helytelennek tartom azok eljárását, kik izgatás vagy tiltakozás jellegével ruhazzák föl a papok beszédét, midőn ezek a szószékéről vagy oltárról a polgári házasság és kanonjogi szentségi házasság közti különbséget magyarázzák híveiknek, mi különben oly időben, midőn ily nagyfontosságú kérdés fölcsinre hozatott, a papnak kötelessége is.

3. Hogy f. é. január 31-én a gróf Csáky Zsigmond és Apáthi Ilona kisasszony esküvője alkalmából mit beszéltem, az már nyilvános tényné vált. Hogy azon tartalommal bír-e beszédem, melyet a levelező belőle kimagyarázott, azt a jelen voltak tudják, a távollévők csak úgy bírálhatják el, ha szövegét egész teljében olvasták. Azért felkérem a tek. szerkesztő urat, hogy a beszédet, melyet idecsatoltok, az igazság kedvéért közöljön szíveskedjék.

A beszéd szövege a következő:

(Mondatott 1893 jan. 31-én gr. Csáky Zsigmond és Apáthi Ilona esküvőjén az akadémiai templomban.)

Igen tisztelt új hitetársak!

A cél, mely a természeti érzés nemes lángolásának tárgyát képezte önök ifjú szívében már el van érve.

A boldogság utáni törekvése a siker koronáját az Isten oltára előtt immár végbe ment szent cselekmény tette föl a házasság szentségének fölvetéle által.

A sikernek ezen koronáját — mint isten utján remélem — a most létező szent frigytól soha senki sem fogja eltávolíthatni, mert az emberi ténykedést Isten természet feletti erővel látta el a házasság szentségéhez kötött kegyelemben.

E miatt a házasság már nem pusztán emberi szerződés, hanem isteni intézkedés által megszentelt örökös szent frigy.

Olyan lett ezen természetfeletti isteni intézkedés folytán a házasság természete, mint az őszívetségi szentírásban említett Jakab lajtorjája. Egyik vége a földön van, másik végével az éghez támaszkodik s angyalok járnak rajta: le a földre s vissz a égbe.

Ha a lajtorjának felső részét az égtől eltávolítottuk, megszűnnek angyalok járti azon, ha a házasság csak földi szerződés, akkor érvénye is hasonló a földi szerződések érvényéhez; emberi kézzel erőszakosan széttephetők, de akkor a házasságban nem járnak kellenek angyalok; ellenben dulhatnak gonosz szellemek. Ha pedig a házasság az éggal kapcsolatban van szentségi jelleggel fogva: akkor ha emberi kezek kísérletet is tesznek a szerződés felbontására, az isteni meg mindig megmarad védelméül a lelkiismeret megnyugtatóására a házastársak vizsgáztatására, az örök üdv reményére.

De éppen ezen körülményben rejlik magyarázata annak, hogy elhagyja apját és anyját s ragaszkodik feleségéhez és lesznek ketten egy testté, úgy a mint Isten rendelte, meg lévén mindketten bensőleg győződve, hogy nem csak a természeti ösztön vágyainak megvalósulásában, hanem az Isten által megszentelt szövetség megoszthatatlan egységében találják fel azt a boldogságot, melyet a házasságban keresnek.

A boldogság, melyet ma Isten önöknek osztályrésztől juttatott, igen tisztelt keresztény hitetársak soha sem fog elzállani oldaluk mellől, hanem örangyaloként fog önök felett lebegni életük minden napjaiban, ha mélyen „bevéssük szívűnkbe, hogy ennek a boldogságnak forrása nem a földi események tündékeny okában van, hanem ereje és hatálya az égi kegyelem fény sugarából ömlik le önökre, s ha éppen úgy mint a házasság földi és égi szent frigy önök is a földi életnek ma kezdődő fontos pontjaitól kiindulva a pálya minden pontján az egymás iránti családi, polgári társadalmi s hazafiai kötelességek teljesítése mellett, az égi hit angyalának védszárnyai alá helyezkedve az ideiglenes boldogság eldelede közben a mennyei örök boldogság biztosítását és elnyerését is állandó célul tűzve ki, vállalás kötelességeit teljesítésében is örömet fognak találni.

E kedves fölvetésben elemek föl szememet és szívemet az ég urához, hogy önöket ezen új pályán áldja meg szent kegyelmével s az ő angyala kísérelje folytonosan minden utaikon Anem.

BÍRÓ BÉLA.

Brandt Jubileum.

Kolozsvár, febr. 6.
Dr. Brandt József kolozsvári egyetemi orvostanár, a sebészeti klinika főnökét sok oldalú kitüntetésben részesítették a tegnapi és mai nap folyamán tisztelteli.

Dr. Brandt 25 év óta mint tanár mint kitűnő műtő a tudomány humanizmus szolgálatában szívvel, lélekkel és teljes odaadással működik. Feladatát ez alatt az idő alatt tudással szívvel és lélekkel oldotta meg mindig. Egy egész sereg tanítványt képzett ki az orvosi tudományokban, kik szerte szét a hazában működnek javára a közönségnek.

Volt tanítványai közül nagyon sokan eljöttek most messze vidékről, hogy kifejezést adjanak a szeretetnek s a ragaszkodásnak, a melylyel egykori mesterük iránt viseltetnek.

Együtt volt a több rendbeli ünnepélynél a város színe java, előkelő osztálya társadalmunknak, hogy együtt osztozzanak az örömben, az ünnepben a jubiláló kolegáival, halgatáival.

Az ünnepély d. e. vette kezdetét. Küldöttség tiszteletgel az orvosi körből a tanárnál s egy szép albumot nyújtottak át tisztelet jelül.

Este 6 órakor több ezerre menő közöngyülekezett az egyetemi téren, hol több százra menő fáklyát gyújtottak meg és katona zene

AZ „ELLENZÉK“ TÁRSZÁJA.

1893. február 6.

Egy nagy család.

M. Kornhamtöl.

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

XIV.

(Folytatás)

(19)

Volt külföldön?

Mosolygom a kérdésen de hizelegre érzem magamat. Lehetetlen, hogy iskolás leányt tartson. Minő szívség tőle, hogy ennyi figyelemmel van irántam?

— Nem volt? Ugy még sok élvezet van előtte. Bár én is azt mondtam és érezhetném, hogy az élvezetnek olyan mezeje először nyílik meg előttem! De ugy-e nem tagadja meg tőlem, hogy némelyiket ezen képek között megmagyarázzam? Ezek nagyon jó képek.

— Kösönöm; ön nagyon szíves — válaszolom.

— Ön nem mondhatja az anyámnak, hogy fényes társalgónak talált — és ebben van valami vigasztaló.

A képeket egymásután szedi fel s leírásait és magyarázatait nagy figyelemmel hallgatom. Oly rendkívül jól ír le mindent; és a mint fokozatosan egyik szép képről a másikra megyünk, modorának a bája lelkedésemet felkelde ébreszteni és lágy, dallamos hangjának a befolyása alatt, azt képelem, hogy azokat a tájakat valóban látom. Elfelejttem, hogy Esmond Gerti vagyok és hogy a Stella jövődéli jegyesének nagyon sok idejét veszem el.

A Sir Ernő egyik leírása közben fel-elemem a szememet és látom, hogy a test-

vérem olyan tekintettel néz reám, minek az értelmét nagyon jól tudom. Egy beavatlatlan egyén előtt az semmit se fejezre ki, de nekem egy pillanat alatt tudtomra adta mindazt, a mit az anyám és Stella rólam gondoltak. Az mind nagyon jó hogy Sir Ernő érdeklődik a jövődéli sógoraszonya iránt és néhány kérdést intéz hozzá a zenéről; de, hogy szinte egy óra hosszat mellettem maradjon, egyedül csak azért, hogy nekem fotográfiákat mutasson, ez az elégnél több érdeklődést jelent és minél előbb visselem magamat illően, annál jobb. Mit tegyek? Hogy távolítsam el ezt a jóindulatú férfit? Sir Ernő nem ad sok időt a gondolkodásra.

— Kösönöm — mondom kétségbeesetten, egy fotográfiát vissza nyújtva. A többi majd máskor nézzük meg. Nem bánta? És nem találja, hogy kár egyszerre mindent felhasználni?

Sir Ernő úgy bámul reám, mint ha csodálkoznék s némi kábodás után azt kéri:

— Fáradt?

— Fáradt a képeket nézni? — Oh, nem, nem, hogy volnék! De azt gondoltam, hogy hát ha Ellison kisasszonyt felkérné, hogy játszon — válaszolom, tudva, hogy az arcom biborszint váltott.

Minden önbizalmamat és józaneszemet ellátszotam veszíteni.

— De én nem kívánom Ellison kisasszonyt felkérni — volt a válasz. Ő nagyon kényelmesen társalog azzal — a kegyed tudja — a nevét ámbar én elfelejtettem. Kérem, nézzen reájuk, és meglátja. Nem volna e kegyetlenség őket háborítani. Ha kegyed meg-unta a fotográfiákat nézni, beszéljünk valami egyébről. Ugy-e fáradszotam — tervé hozzá gyorsan, hirtelen való változással a hangjában. Megfájtottam a fejét.

Ez az új ösmérésésem nagyon szíves volt hozzám; és még Stelláért sem fogok haláladatlan lenni iránta.

— Oh, nem, legkevésbé sem; én nagyon érdeklődtem — mondom komolyan. Már azt kezdtem képzelni, hogy távol vagyok Angliától, és azokon az utakon járok, melyeket néztük. Csak azt gondoltam, hogy lesz szíves a többiekkel megmutatni? — kérdem elszántággal.

Sir Ernő azt mondja, hogy ha nem vagyok elfáradva, a legnagyobb öröme szolgál azokat nekem megmutatni. Mily udvarias, és milyen nagy szívség tőle annyi figyelmet predálni reám! Nagyon szerelmes lehet Stellába; ha mindig így viseli magát, pompás sógor lesz belőle.

De nem tudom elképzelni, hogy hogy képes annyi időt a bámulata tárgyától távol toltani.

A fotográfiákat mind végig néztük és én csodálkozom, hogy Sir Ernő miért nem távozik el. Azonban, legkisebb hajlandóságot sem érez azt tenni; társalgásba próbál engem vonni és én rendkívül hizelegre érzem magamat, mert ő a fiatalágomat teljesen keresztül látszik nézni.

És most komolyan magunkra vonjuk a figyelmet és ámbar Stella nagyon élénken beszélget Hamertonnal, tudom, hogy haragszik reám — ha csak azt nem tudnám neki mondani, hogy Sir Ernő folytonosan ő rola beszélt — a mi nagy eltérés volna az igazságtól; mert kivéve az első előadásról, hogy Stella mit mondott a zenéről, egyszer sem említette a nevét.

Végre Andley Harry megoldja számomra a nehézséget az által, hogy a szobán keresztül megy és valakit keres.

— Lydiárd, gyér ide — mondja amint társamat meglátja.

A következő pillanatban szabad vagyok és Harry, Sir Lydiárd és Rothwell ur a szoba tuló végén egy asztal felébe vannak hajolva. Ez arany alkalmat felhasználom és

Harley Laura mellé vonulok, a ki unatkozva ül egy diványon.

Hogy miért volnék olyan hiu azt képzelné, hogy Sir Ernő vissza szándékozik jönni hozzám, én azt nem tudom megmondani; de az általam már is okozott anyai és testvéri bosszúságnak a terhét, nem akarom növelni.

Valóságos élvezet volt most az egyszerű olyan társalgásban részesülni, mint ha értelemmel megáldott lény volnék. S néhány újjal magassábnak érzem magamat amint Laurával eszme cserét próbálok kezdeni; de ez a kisasszony nem hajlandó közlekedésem elfogadni. Kétségtelen, hogy ő engem csak iskolás leánynak és alkalmatlannak tart s az utóbbi „viselkedésem“ által nem tettem kedvezőbb benyomást reája; mert kétségteletlenül nagy illetlenségnek tartja, hogy bakfis létemre megengedtem, hogy egy gazdag báró a fotográfiák mutatásával anyi időt töltöjön el velem. Laura oly megvető közönyösséggel bántik velem, mi részemről a társalgás folytatásának minden további kísérletét kizárja; amint elhallgatok és felnézek, az ellenségem tekintetével találkozom.

Néhány pillanattal ezelőtt Rothwell ur némi távolságra állott tőlem, s egy fotográfiát azzal a nyugodt bírálgatásával vizsgált, mely már is oly kiálhatatlanná tette előttem. Miert nem tud letlenni a helyett, hogy oly feszélytelen állásban foglalja el a szoba közepét? Ha volna egy kis ügyetlensége vagy feszélyezettsége, akkor nem volna oly teljesen kiálhatatlan.

Rémületesre csak hamar letl, s hidegvérrel hozza a székét közelebb ahoz a diványhoz melynek az egyik végén ülök és látom, hogy beszélgetni kezdül velem. Azt gondolom, hogy miután egy fedél alatt vagyunk, előbb utóbb beszélnem kell vele, és talán a mostaninál nem lehet jobb alkalom

reá. Ma este egy kis önbizalomnak a boldog tulajdonosa vagyok.

— Szereti az ilyenféle zenét? — kéri, amint a Tom Harley által elvert vadász dal utolsó hangjai elhaltak a zongorán.

— Szeretem — válaszolom, meglepetéssel.

— Talán Gerti kisasszony maga is játszik? A másik nevét melyen be lettünk egymásnak mutatva — elfelejtettem. Igen, a fiatal kisasszonyok mind zongoráznak.

Szavai éppen olyan guynosak, mint a tekintete. „Gerti kisasszony“ — majd bizony! A Sir Ernő által adott czimet nem követelhetem, és nem mondhatok semmit ami éveimnek a gyűlöletes kérdésre vezethetne; de azért én is bosszankodom.

„Gerti kisasszony!“ Tudom, hogy mit jelent; az egy goromba emlékeztetés az almafára.

Lehet, hogy nem szándékozik másképpen cselelni reá, de így akarja tudtomra adni, hogy felismert mint gyermeket — akit más név nem illet meg. Ez egy utálatos gonoszság tőle. Oh, ez az önhitt teremtés! bár valaki rendre utasítaná! Talán ez is házassági ajánlatot tesz Stellának és kosarat kap, bár úgy lenne, tudom, hogy én egy cseppet sem sajnálnám.

— Igen! — válaszolam fagyosan, néha játszom.

— Oh, néha játszik ismétl. Reményem, hogy nem sokára lesz szerencsénk a játékat hallani.

— És Gerti kisasszony másféle zenét kedvel?

— A skálákat — válaszolom, impertinenciájával által indulatba jöve. Nagyon szívesen játszanám azokat önnek ha kedve volna meghallgatni. — Én azokat kedvelem legjobban.

(Folyt. köv.)

zó mellett szép rendben vonultak a tanár belmonostor utcai lakása elé.

Itt Sajtos J. ötöd éves egyetemi hallgató üdvözölte lelkes szavakban az egyetemi orvostanhallgatók nevében a szeretett tanárt. A közönség, a midőn az ablaknál megjelent, lelkesen megüdvözölte.

Az üdvözlő szöveget szavait meleg hangon közölte meg a tanár mely után a közönség lelkes éljenzéssel fejezte ki szeretetét, zene szó mellett szép rendben bevonult az egyetemi térre, a hol a fáklyákat eloltották.

Este 8 órákor társas estélyre gyűltek össze a Hungária szálloda nagy termében a Brandt tisztelői közül mindazok, a kik elérték a tereben. Nagyon sokan azonban nem foglaltak helyet, mert a terem már 8 órákor zsúfolásig megtelt.

A banketten együtt voltak a következők:

Dr. Farkas Géza, dr. Adler Albert, Deák Pál, Korbuly Bogdán, Heltay Muki, Heppes Miklós, dr. Jeszenszky Sándor, dr. Lázár Aurél, dr. Szilágyi Ete, dr. Nyiredi Géza, dr. Nappendruck Kálmán, dr. Scheitz Vilmos, dr. Benel János, dr. Akontz Károly, dr. Engel Gábor, dr. Hintz Elek, Androvits Sándor, dr. Hőncz Kálmán, dr. Papp Gábor, dr. Kornély Dénes, dr. Maly István, dr. Haller Károly, dr. Kolozsvári Sándor, dr. Lechner Károly, dr. Purjesz Zsigmond, dr. Óvári Kelemen, dr. Züllich István, dr. Lindner Gusztáv, dr. Groisz Gusztáv, dr. Fabinyi Rudolf, Székely Miklós, Bíró János, Tanács József, Palóczy Lajos, dr. Isekutz Hugó, dr. Ember Bogdán, Valentini Adolf, Holdampf Gerő, Schneider József, dr. Kánitz Ágost, dr. Farkas Gyula, dr. Tamási István, dr. Gámsán Béla, dr. Góth Manó, dr. Gálly Endre, dr. Szabó Dénes, dr. Csiky Viktor, Dorgó Albert, dr. Perl József, dr. Spányik Béla, Szőcs Géza, dr. Groisz Béla, Gegenbauer J. B., Pisztory Mór, id. Mihály László, dr. Szombathelyi József, dr. S. Pataky Leó, dr. Brassay Sámuel, Gyarmathy Miklós, Bónis István, dr. Vajda Gyula, dr. Koos Antal, dr. Davida Leó, dr. Hantz Mihály, dr. Széles Dénes, dr. Udránszky László, dr. Tompa János, dr. Generich Antal, dr. Mezey Sándor, dr. Generich Gusztáv, Eszaky Károly, Ferentz József, Haller Rezső, Hegedűs Ferencz, dr. Kiss Mór, dr. Veress Lajos, dr. Schilling Rudolf, Porges Bertalan, dr. Lőthe József, dr. Apáthy István, dr. Polonyi Jenő, dr. Kohn Fülöp, dr. Böckel Béla, dr. Turcsa János.

A felköszöntők sorát dr. Lechner Károly kari dekan nyitotta meg, lelkes szavakban köszöntvén fel az ünnepeltet.

Utánna dr. Óvári Kelemen egyetemi rektor mondott lelkes felköszöntőt.

Galanthai Gálóczy Tivadar altábornagy Brandtot, mint a vörös-kereszt-egylet kiváló férfiát üdvözölte.

Feldheim Béla III. orvosnövendék az egyetemi hallgatók nevében köszöntött.

Az üdvözlő toasztokat Brandt dr. megköszönve, a társaságot életette.

Dr. Kiss Mór, dr. Farkas Gyula mondtak ezután felköszöntőt. Dr. Szádeczky Lajos nagyon szellemes felköszöntőben érdekes epizódot mondott el Báthory István korából, a muszkákkal való verekezésből s életette Brandtot. Dr. Groisz Gusztáv a közönségre és a honvédségre emelt poharat, örömmel látva azt, hogy a tudomány iránt mily elismeréssel vannak a két képviselőjét, Gálóczyt, Sayt felköszöntötte.

Dr. Haller Károly dr. Brandt apósára Gyarmathy Miklósa emelt poharat.

Dr. Purjesz Zsigmond Óvári Kelemen roktorra köszöntött.

Gyarmathy Miklós alispán Gálóczy Tivadar, Say Győző tábornokokat életti.

Ezután felolvassa dr. Hőncz Kálmán egyetemi tanárságát az üdvözlő táviratokat, a melyet az ünnepelthez az alkalmából intéztek.

Dr. Kolozsvári Sándor, Brassai bácsit életette.

Fabinyi az ünnepeltet üdvözölte.

Dr. Nagy Lajos tanár tanítványát köszöntötte fel dr. Brandt Józsefben. Benedek Zoltán életani gyakorlati kártársai nevében mondott toasztot.

Brassai hangulateltő toasztban köszöntötte az ünnepeltet, mint a dualizmus képviselőjét, a ki a test gyógyítását és a lélek képzését teljesíti. Mondtak még felköszöntőt, Székely Miklós gyógyszerész Generich Antal Eszaki Károly és mások is.

A menü a következőkből állott.

Fogas tartar mártással. Bálpecsenye körítve, Pulyka francia compóttal. Almás béles. Maróni torta. Giardinettó. Czelnai Rizling. Asztali bor.

Az ételek, borok, jók voltak a kiszolgálás kifogástalan volt.

A társaság a legjobb hangulatban az éjjeli óráig volt együtt.

Iparosok bálja.

Kolozsvár, febr. 6.

A szombati nap, ünnep napja volt a kolozsvári iparosoknak. A győzelem és a siker

ünnepe. Bált rendeztek a városi vígadóban az elagott iparosok menháza javára és ez a bál oly fényesen sikerült, hogy ritkítja párját a bálók krónikájában.

Közel ezre menő, válogatott, szép közönség hullámzott a nagy tereben, a melék helyiségekben, az éttermekben. Még az ablak helyiségek is éttermekké és cukrászati helyiségekké voltak átalakítva. Nagyon rég nem láttunk ekkora érdeklődést, a mekkorával ez a bál találkozott, a hol együtt volt Kolozsvár társadalmának színe java.

Ott láttuk a katona tisztikar főbjeit, élükön Gálóczy Tivadar, Say Győző tábornokokkal. A főispánt s a kereskedő, iparos osztály színét javát. Csak a városi hatóság férfiai nem érdeklődtek az alkalmommal s e humanus célú szép mulatság iránt. Sem a polgármestert sem a tanácsbeliek közül nem láttunk ott senkit.

A mulatság 8 órákor már kezdetét vette. A négyeseket száz pár járta a nagy és mellék termekben. Szép kisasszonyok, menyecskék gyönyörű korszorja volt együtt. Lehetetlen teljes és hü képet adni a jelen levő hölgyekről; e helyett azonban beszámolunk a fáradhatlan női rendező bizottság névsorával, mert ez a bizottság járult hozzá ellenállhatatlan befolyásával ahhoz, hogy ez a bál a játékon kívül oly fényes sikert arasson. A bizottság névsora ez:

Ács Ferenczné, Andrásóvsky Efráimné, Babos Sándorné, Balázs K. Józsefné, Benigni Sámuelné, Benyovits Istvánné, Bogyó Istvánné, Csakó Lajosné, Csernyánszky Lajosné, D. Deák Józsefné, Demjén Ágostonné, Endrasser Benedekné, Ferenczi Ignáczné, Feszt Antalné, Fratta Gézané, Gergely Ferenczné, Györgyalvi Miklósné, Haas Jánosné, Hancz Györgyné, Hevesi Józsefné, Hirschfeld Lajosné, Kerekes Józsefné, Lehmann V. Sándorné, Nagy Gáborné, Nagy Kálmánné, Oriold Ádámné, Petrovich Józsefné, Pollák Sámuelné, dr. Raffinger Sándorné Rátz Mihályné, Régeni Györgyné, Seffer Andrásné, Simonffy Istvánné, Somodi Istvánné, Sugár Józsefné, Szeesák Ferenczné, Terkál Józsefné, Tomán Józsefné, Tömösvári Zsigmondné, Waltou Eduárdné, Vincze Istvánné, Vincze Józsefné.

A mulatság élén Benigni Sámuel, az iparos érdekeket melegen a szívén viselő lelkes elnök állott, ki nem csak megindítója volt a menház eszméjének, de folytonos lelkesítésével szakadatlan munkára buzdította a polgári osztályt s a kinek hervadhatatlan érdemei vannak az ügy fényes elővittele körül.

E bálnál gazdagon kivette a részét a munkában Balázs K. József titkár, ki a munka szellemi részét vezette nagy ügybuzgalommal és odaadással, nem csak keresve, de megtalálva azt az utat a mely a sikerre vezet.

A rendezőség tagjainak sorában buzgón működni az iparos ügyek intéző férfiai közül még a következőket láttuk:

Kirmayer Károly Károly, tiszt. elnök. B. Bak Lajos, alelnök. Aranka Károly, jegyző. Nedoroztsk János, pénztáros. Rignát Sándor, jegyző. Akeszmann Albert, Andrásóvsky Efráim, Bányai Béla, Beil Venczel, Benel Ferencz, Csernyánszky Lajos, Demjén Ágoston, Dénes József, Endrasser Benedek, Ferenczi Ignác, Gergely Ferencz, Gergely Kálmán, Hatschek Antal, Haas János, Hegedűs Ferencz, Herepei Gergely, Keleti János, Kerekes János, Kis Ernő, id. Knauer József, Komáromi János, Kubicek Domokos, ifj. László, Lőczy Samu, Lehmann V. Sándor, Mamitza János, Mattai Kálmán, Matutsek József, Nagy Gábor, Nagy János, Oriold Ádám, Petrovics György, Rátz Mihály, Sebesta Jakab, Seffer András, Szeesák Ferencz, Simonffy István, Sipos Károly, Schmiel Dávid, Strautz András, Terkál Béla, Terkál József, Tömösvári Zsigmond, Walton Vilmos, Vincze István.

A mulatságnak a tiszta bevétele közel 800 forint tesz ki, melynek mintegy 300 forint álló részét felülfizetés képezi.

A mulatság a legvidámabb hangulatban a reggeli óráig tartott.

A bál terem szépen volt díszítve, annál vissza tetszőbb volt azonban az étterem, mely csupasz kopott; egészségtelen s romlott levegőjével, nem csak kényelmetlen de kellemetlenül is tette az ott tartózkodást.

Ezeket leszámítva a mi a rendezőség munkáját illeti, a teljes siker érdekében minden nem csak meg volt téve, de a sikert teljesen ki is vették, a lelkesen és odaadással működött hölgyek és urak.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 6.

— **Blanchi Bianca**, országunk legkitűnőbb énekesnője, és Bürger Zsigmond, hírneves gordonka-művész f. hó 20-án tartják színházunkban nagy érdeklődéssel várt

hangversenyüket igen szépen összeválogatott műsorral.

— **Halálozás.** Fejér Vilmost, a Közművelődés műnyomdai részvénytársaság vezető igazgatóját súlyos családi csapás érte. Szép fiatal nejét, Orbán Maristát elragadta a halál. A bánatos férjen és árva gyermekén, valamint a szülők és rokonokon kívül az ismerősök részvétele kíséri a boldogultat sírjába.

— **A városi redontér** a hatóság ellen alapos és nagy a panasza. Csűrnek magtárnak megjárná, így a maga valóságában ez az épület, mulató helynek azonban semmi esetre sem Nagy bért szed a város ezért. Kötelessége volna javíttatni legalább. A karzat és ablakok pádimentuma szakadozott, a falak hasadoztak, kopottak és csúnyák. Az étterem falaihoz borsókát vagy szegetet kell, hogy verjen a vendég, mint egy rozsa istállóba, ha kalapját felakasztani akarja. Ventiláció nincs, a levegő egészségtelen. Kijelentjük, hogy ez az állapot tűrhetetlen és kifejezést adunk a közönség méltó zúgolódásának.

— **A Dalkör estélye.** A kolozsvári dalkör tegnapi estélye a farsang végére összeszűsült mulatóság versenyéből győzelmesen került ki, s mondhatni, hogy az eddigiek között a legsikerültebb volt. Már 8 órákor megtöltötte zsúfolásig az intelligens közönség a Redontot, s nyomban kezdetét vette a tréfas hangverseny, melynek mulatóságos számai folytonos derűltésben tartották még a tánczra vágó fiatalokat is. Feltűnést keltett a Csizsér Viktoria kasszony szép zongorajátéka, mely a programnak egyik kiemelt pontját képezte. A napok óta későzlődő művésztlanság az előadásra szerencsén megérkezvén, zajos derűtséget keltett komikus játékaival — s a hatást fokozták Kriesch Aladár ur ügyes rajzai a krodilus történetéről. A népfelkelők című tréfas kántátét és a kártya négyest a dalkör összes tagjai adták elő igen ügyesen, előbbi a megfelelő jelmezekben. A magán-szereplők dr. Gergely Albert, Kerekes István, Hadházy Sándor, Girsik Gyula, Szilágyi Ferencz, Antal József és ifj. Propper Ferencz urak derekasan megállották helyüket, ugyanint Farkas Sándor ur is, ki egy komoly monologot adott elő, a melyet ennek dacára mindenki nevetve hallgatott végig. A hangverseny végeztével kezdetét vette a táncz, melyet a nagy zsúfoltság dacára animálva lejtett a fiatalok. A négyeseket 180 pár tánczolta, s ott lehetett látni Kolozsvár szépeit majdnem teljes számban, s egy tucat hírlapíró is ott volt a melyek elveiket korszorba tűzni. A ritka kedélyes mulatságnak, melyen a nagy számmal megjelent notabilitások is hosszabb ideig gyönyörködtek, 4 óra után volt vége, s mint halljuk, szép összeget jövedelmezett a dalkör alapjának.

— **Mulatások.** Szombaton este az Ujvilágban batyus bált rendezett egy szép számból álló társaság. A Stadler-kert helyiségeiben pedig ugyancsak Szombaton a csendőri altiszteknak volt zárkörű bálja, mely a reggeli óráig tartott. A terem szépen volt díszítve, nemzeti színű ékítményekkel, a terem főhelyén a Kossuth képével. A polgári osztályból is sokan vettek részt.

— **A hideg** ismét bekövetkezett szombaton este óta. Este-reggel csipős a levegő, a hőmérő 16 fokon áll a zero alatt, a koreolázóknak ismét feltűnt a napja.

— **Színházi hírek.** E hét folyamán Planquette öröksépségtől operettjé „A kornevilei harangok” került színe érdekes szerep cserével, a mennyiben Gáspár apó szerepét Haday Sándor fogja játszani. — „A tőrbergi baba” opera, a főszerepben Fabjanek Bertával. — Érdekes drámai ujdonságok: „Téli rego”, „Dóra”, „Az orléanski szűz.”

— **Kitűntetett kolozsvári galambtenyésztő.** Ifj. Dobál Antal ismert pasztentus galambtenyésztő nem rég kapta meg a múlt évi zombori baromfi és vadászati kiállításán galicizai ezüst színű táviratplót galambjaival nyert I. díjat, díszoklevelet és aranyat. Ifj. Dobál Antal emefajta galambjait importálta és Zomborban feltűnést keltett velök, ugyanis a galambok ott vásár tárgyat képeztek. Gratulálunk ezen újabb sikeréhez.

— **A városi hatóság,** a polgármester és a tanácsosokkal egyetemben, a mióta a választások lefolytak távollétükkel, tündökölnék minden néven nevezendő mulatságon. Az idén még egy alkalommal sem láttuk jelen lenni sem az iparos mulatóságokon sem más játékonczélú mulatóságokon. — Hol maradt Albach Géza polgármester, hol maradnak a tanácsosok? Csak nem akarják tán elhitetni a közönséggel, hogy ők csupán kortes érdekeket szolgálni járnak képviselő választások előtt a testületek játékonczélú rendezni szokott mulatságaira?

— **A pénteki tekéző társaság** az „Ellenzék” által a siketnémet helybeli intézete javára 10 frt 50 krt. küldött, mely nagylelkű adományt az intézet felügyelő bizottsága a leghálásabb köszönetét nyilvánítja.

— **Farsang.** A kolozsvári kereskedő kóroda javára a kereskedő ifjak folyó évi február hó 11-én szombaton a „Stadlerkert” helyiségében zárkörű tánczestélyt rendeznek. — **Meghívó.** A kol. tud. Egyetemi kör 1893 február 8-án szerdán d. u. 6 órákor az Egyetemi Körben Közgyűlést

tart melyre a tagokat oly megjegyzéssel hívjuk meg, hogy a gyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül meg fogják tartatni. Tárgysorozat: 1. Tisztviselők előterjesztései. 2. Tisztviselők választása. 3. Folyó ügyek, indítványok interpellációk. Kolozsvárt. 1893 február 5-én. Herepei Iván e. i. alelnök, helyettes elnök. Kuórr Ferencz e. i. főtitkár.

— **Polgármester választás.** Deés város képviselő testülete dr. Torma Miklós megyei alispán elnöksége alatt a lemondás bontlása céljából f. hó 1-én délelőtt 11 órákor közgyűlést tartott. Megválasztották egyhangulag Szilágyi Albertet.

— **A kertész egylet** 3-dik tanulmányi estélyét szombaton este a kétfélekézt levő, II. közégi iskola helyiségében tartotta meg.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Dalmái Géza ur, a kolozsvári leszámitól és jelzőhelytelbank igazgatója 20 frtot, Tóth József alap. pénzátörök ur 7 drb 10 frankos aranyat volt szives a kolozsvári nemzeti színház személyzete segélyegyletének adományozni, mely nemeslelkű adakozásukért hálás köszönetet mond a segély-egylet választmányára.

— **Recepció az országos kaszinóban.** A Budapesti országos kaszinó, mely ezelőtt tíz évvel, éppen az anti-zemitizmus mozgalmas időszakában alapítottatott, habár ezt nyíltan sohasem mondta ki, és alapszabályaiiban nem adott annak konkrét kifejezést, mégis köztudomásulag abban akart specialitás maradni (s mindeddig az is volt,) hogy csakis a keresztény vallásfelekezetekhez tartozó tagokat fogadott kebelébe. Ez a tendencia már csaknem hagyományossá vált az Országos Kaszinóban, s az ezzel ellentétbe jöhető újítás nem is jutott észbe soha senkinek ott. Azonban váratlan fordulat állt be, s e hagyomány mely az exkluzivitásnak falaiat vette körül az országos kaszinót, melyet a közvélemény gentry-kaszinónak keresztelt el, kénytelen helyet engedni a haladó korszellemnek s mielőtt még a képviselőház és a főrendiház a recepcióval törvényjavaslat alakjában foglalkoznék, az Országos Kaszinó szakítani készült eddigi hagyományaival s a maga részéről is megteszi a szabadelvű koncessziót a recepció elfogadására. Nehány nap óta az eddigi hagyományokkal való szakítást jelenti. Tagnak van ajánlva Láncoz Leo, a kereskedelmi bank igazgatója, s az egyik ajánló senki más, mint az Országos Kaszinó igazgatója s ez idő szerint Magyarországnak miniszterelnöke: dr. Wekerle Sándor. Az Országos Kaszinóban sokakat meglepett ez az ajánlás, de senki sem kételkedik, hogy Láncoz Leo, kit Wekerle ajánl, okvetlenül be fog választatni a gentry-kaszinóba s e tény bizonyára igen sokan fogják a társadalmi szabadelvűség terőlgatásának tekinteni.

— **Alulírott** tisztelettel felkérem azon uraságot ki Cs. M. (sőtét bardo selyem betűvel strickolt klakot a tegnapi dalestélyen tévedésből felcsereit, továbbá egy K. J. monogramon zsebkendőnt ugyanott elvesztett. Kellő igazolás mellett a kolozsvári pénzü. ig. számvevő osztálynál átveheti Csiki Manó p. d. ig. hivatalnoknál Kolozsvárt 1893. Csiki Manó p. d. ig. hivatalnok.

A tokajiról.

Kronawetter Ferdinánd a hires szociáldemokrata vezér nemcsak a magyar eszmét tiszteli, hanem a magyar bor, Tokaj édes, lángra gyújtó, aranyárgu nedtje iránt is hódoló tisztelettel viseltetik. Erről az érzel-méről vallomást is tett Prém Józsefnek, a kinek kérdésére, hogy volt-e már Magyarországon, így válaszolt:

— Most harmadszor vagyok, de Pozsonynál beljebb nem hatoltam az országukba. Először izben két napig mulattam az egykori koronázó városukban. Rövid kirándulást akartam tenni egy társasággal, de olyan jó borokat és olyan jeles cigányokat találtunk itt, hogy két napig nem szabadulhattunk. De a tokaji bor és a Rákóczi-nóta olyanok is ám, hogy megbolondítják az embert.

Aztán elmondta Kronawetter, hogy tavalyi magyarországi kirándulása nem igen sikerült, mert mikor a népgyűlést össze akarta hívni, a csendőrök a határig kísérték őt.

No, de annál fényesebb elégtételt kapott most, mikor harmadszor Magyarország vendége. Ilyen diadala sohasem volt. Életének legszebb emléke fog maradni.

Olyan örömet sem okozott soha levél, — folytatta aztán Kronawetter, — mint az, melyet Magyarországból küldtek nekem, mikor Schwarzenberg herceg támadásaira meg-mondtam ott a rajkszeráiban, hogy milyen az a magyar nemzet. Mezőssy László irt nekem Tolesvárról. A levéllel tizenkét üveg tokaji is érkezett. Elmondja az a levél, hogy az írójá egy nyolczvan éves öreg ember, a ki 1848-49-ben az osztrákok ellen harcolt és soha sem hitte volna, hogy valamikor osztrák ember így fogja védeni a magyarokat! Az a beszéd, mely Schwarzenberg ellen hangzott: valóságos örömet szerzett neki. Elismerésül olyan italt küldt, a melyen ebben

a fillokszerás világban immár a legnagyobb ritkaság s a milyent sem császárok, sem királyok nem ihatnak s még kevesebb — fekete-sárga Schwarzenberg!

Kronawetter nevetre ismételte az utóbbi néhány szót és magasztalta a tokajt.

— Eddig csak egy üveggel ittam meg a családoddal. Mondhatom, hogy utána egész éjjel magyarnak almodtam magam! A többit akkora hagyom, a mikor a leányaim lakodalmát üljük. Azzal életjük majd Mezőssy Lászlót és hazáját.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 6.

A házban ma az ezer éves nemzetkiállítási költségeinek fedezéséről szóló törvény javaslat tárgyalását folytatták.

Ugron Gábor nagyhatású beszédben szólal fel és az ünnepély alkalmából jogokat kíván adni.

Nem csak jogokat, de földet is, a mely biztosítsa a megélhetést, hogy népünk ne legyen kénytelen ezer éves hazáját elhagyni.

A kultúra szempontjából pedig szükségesnek tartja ezer ovoda és a harmadik egyetem felállítását.

A törvény javaslatot elfogadja, de pártolja Apponyi javaslatát.

Ezután Harkányi Frigyes szólalt fel igen röviden.

Harkányi beszéde után elnök a vitát bezárja.

A zárbeszédekkel Neményi Ambrus előadó előlított szövezi jogától.

A függetlenségi párt részéről Eötvös Károly nem volt jelen.

Apponyi Albert gróf zárbeszédekben hangoztatja, hogy az ezeréves ünnepélyen a magyar állam függetlenségét kifejezésre kell juttatni.

A beadott határozati javaslatokat Wekerle miniszterelnök mellőzendőknek tartja, mert azoknak megvalósítását, a melyek abban a javaslatban foglaltatnak, a kormány amugy is foganatba vette vagy pedig foganatba fogja venni.

E szerint az Apponyi és Eötvös határozati javaslatának mellőzésével a ház elfogadta a kormány által beadott törvényjavaslatot.

Ezután az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot kezdték tárgyalni.

Pulszky Ágost előadó röviden elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. E tételnél gr. Csáky Kálmán a tanárok ügyét ajánlotta a közökt. miniszter figyelmébe.

A párisi gróf.

Bpest, febr. 6.

Párisból érkezett sürgönyök szerint nagy feltűnést kelt politikai körökben az a hír mely szerint a párisi gróf híveit arról értesítette, hogy fia, az orléanski herceg utban van haza felé.

Olasz panama.

Budapest, febr. 6.

Lázaroni Mihály, a „Banka Románia” letartóztatott pénztárnokának unoka öcsését bűnrészesség miatt szintén letartóztatták.

Vaszary Bécsben.

Budapest febr. 6.

Vaszary hercegeprimás még egy hétig időzik Bécsben. Onnan Budapestre jön és husvétig itt marad — hnsvétra Esztergomba megy.

Sztrájk.

Bpest, febr. 6.

A fegyvergyári munkások sztrájkja tovább fog tartani, előreláthatólag még jó ideig. A munkások tegnap gyűlést tartottak, hogy a további magatartást megbeszéljék. — Együttal Pollák Illés ügyvédet kiküldték egyezési céljából.

A tegnapi ülésen Pollák bejelentette, hogy az igazgatóság nem enged. A munkások erre elhatározták, hogy a sztrájkot mindaddig folytatják, míg feltételeiket nem teljesítik, annál inkább, mert a munkások külföldről sok pénzt kapnak. Ma reggel újabb küldöttség járt a gyárigazgatónál egyezés céljából, de semmi eredményre nem tudtak jutni.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 52—1892.
útv.

136. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tergovics Ede végrehajtónak Kasper Zsuzsánna végrehajtást szenvedő, illetve árverési vevők elleni 338 frt 17 kr. vételár tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbíró) területén lévő és a nagy-idei 645. sz. jtkvben A + 26 - 39. r. sz. alatt foglalt következő ingatlanokra:

Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. frt	kr	Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. frt	kr	Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. frt	kr
26	665	14	01	31	1498 b	10	01	36	1872	59	01
27	983	18	01	32	1643/1	20	01	37	1855	85	01
28	1077 a	25	01	33	1815/a	13	01	38	2129/53	21	—
29	1287	26	01	34	1829/10	20	01	39	2178 b	30	01
30	1462 b	9	01	35	1848 b	38	—	—	—	—	—

az árverést a fennebbi ennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi Február hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor Nagy-Ida községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 25%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1831. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1893. évi január hó 11. napján.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

GAÁL GYULA,
kir. aljbíró.

Pályázati hirdetmény.

A „Kolozsvári Polgári Dalegylet” pályázatot hirdet egy **karnagyi állásra.**

Fizetése egy évre 300 frt, mellékjövédalma 30—40 frt.

A pályázat bataridaja **folyó évi február hó 28-án** jár le.

A kérés alólirt elnökséghez adandó be, mely kívánatra bővebb felvilágosítást is nyújt.

Kolozsvárt, 1893. évi február hó 4-én.

Benigni Sámuel,
elnök.

187. (1—4)

Rignát Sándor
titkár.Szám 24—1893
főisp.

138. (1—2)

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegyének Gyulafehérvár székhelyével összekötött megyei állatorvosi állásra üresedésbe jövén, ezen 350 forint évi fizetéssel és 230 forint utazási általánynyal javadalmazott állásra pályázatot nyitok, s felhívom a pályázni akarókat, hogy az 1883. évi I. törv.-cikk 9. § IV-ik pontja értelmében kellőleg felszerelt folyamodásukat **folyó évi márczius hó 1-éig** hozzám adják be.

Alsófehérvármegye főispánjától.

Nagy-Enyeden, 1893. február hó 3-án.

Br. KEMÉNY,
főispán.

Vaggonba rakva 100 mm. száraz

(tölgy) tűzifa

csak 34 frt (68 korona).

Vegyített bükk-, gyertyán-, tölgy és cserfa csak 38 frt, Kolozsvárig szállítva 8—10 frttal több (16—20 korona).

Járdák és hidlások részére 2, 3, 4 czol vastag, 2 méteről 4 méter hosszúságig Tölgyfa-pallók köblábját 80, 60 és 40 kr-ával (160, 120, 80 fillér).

Bükkfa kerek talpfákra rendelést elfogad, 100 át a 6 frt-ával (12 korona).

Seártírozott tölgyfa (Sliperek) vasúti talpfák darabját, kerti sasoknak a 60 kr. (120 fillér).

Fenti árak ab B.-Hunyad értendők.

Megrendeléseket gyorsan elfogad és eszközöl:

Kiss Károly Bánffy-Hunyadon.

8. (12—12)

Közművelődés
irodalmi és művelődési részvénytársaság
Kolozsvárt.

Készít

báli meghívókat,

eljegyzési, esketési jelentéseket,

belépti jegyeket

és

tánczrendelket,

a legizlésebb kivitelben, legújabb divat szerint.

Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan.

13. (11—x)

Műtelep:

Belfarkas-utca 20.

Felvételi iroda:

Beltorda-utca 1.

„THE GRESHAM” életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz-
József-tér 5.—6.
a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Giselastrasse 1.
szám alatt
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án Frk. 117,550.797.—

Evi bevétel biztosítások és kamatból

1891. június hó 30-án 20,725.259.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szer-

ződések s visszavásárlások stb. után

a társaság fennállása óta (1848). 249,311.449.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő

alatt a társaságnál 61,372.000.—

értékig nyújtattak be ajánlatok, mi

által a társaság fennállása óta be-

nyújtott ajánlatok összértéke 1,728,184.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, me-

lyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá aján-

latokkal, díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb

városában az ügynök urak és az **erdélyi vezérügy-****nökség Kolozsvártt, belszen-utca 5., 7. sz.**

53. (10—x)

MATUTSEK JÓZSEF

27. év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzletét
és raktárát áttetteFőtér 32. szám alá,
a volt HUTFLESH-féle üzlethelyiségbe.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

16. (14—x)

!! Üzletfelhagyás miatt tökéletes végkiárusítás !!

GÁMENTZY JÁNOS főtéri üzletének felhagyása miatt

a végeladás

még csak február hó végéig tart.

Minthogy addig az egész áruraktár kiárusítandó, azért az árak **ujabban ismét rendkívül mélyen leszállítottak.**

Felkérem mindazon tiszt lt vevőimet, kiknek üzletemben tartozásuk van, szíveskedjenek azt minél előbb kiegyenlíteni

Gámentzy János

főtér.

120 (8—12)

!!Csak Készpénzfizetés mellett!!

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, belközép-utca 38. szám.